

УДК 330.322 (427)

DOI:10.5281/zenodo.11924319

Р.С. Білоусько, здоб. ступ. PhD (ДБТУ, Харків)

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Аграрний сектор України в останні роки виконує надважливу роль драйверу економіки країни. Завдяки відродженню та підтримці високоінтенсивного аграрного виробництва забезпечуються продовольча безпека, експортний потенціал та валютні надходження. Серйозною, а в деяких регіонах й непереборною перешкодою став військовий конфлікт, що загальмував зростання галузі. Але, незважаючи на всі складнощі, саме аграрний сектор забезпечив в 2023 р. надходження від експорту продукції 21,9 млрд дол. США. В порівнянні із 2022р. він зменшився що на 8 %, що обумовлено зниженням світових цін на продукцію насамперед, рослинництва.

При цьому, у 2023 р. питома вага продукції аграрного сектору (м'ясо та їстівні субпродукти, молоко та молочні продукти, яйця птиці, мед, зернові та олійні культури, овочі, плоди та горіхи) складала 36,2%. Частка цієї продукції в довоєнному 2021 р. складала 24,8% у структурі загального експорту [1].

Таким чином, ми можемо зазначити, що попри всі перешкоди, аграрні підприємства намагаються максимально задіяти виробничий потенціал у вкрай складних умовах.

Однією з проблем розвитку аграрних підприємств є нестача матеріально – технічних ресурсів. Особливо ця проблема загострюється при намаганні фермерів запроваджувати інноваційні технології, які потребують новітню техніку, обладнання, засоби захисту рослин та тварин, добрива, корми та інші ресурси відповідні до визначених технологій.

Сільське господарство залишається однією з найбільших галузей народного господарства, що обумовлено великим земельним банком родючих земель та наявністю висококваліфікованих працівників аграрного сектору.

Потрібно відмітити, що у 2022 р. кількість збиткових сільськогосподарських підприємств збільшилася у порівнянні із довоєнним 2021 р. Так, якщо питома вага аграрних підприємств, які зазнали збитки за результатами господарського року складала у 2021 р 11,0%, то у 2022 р. їх питома вага збільшилася до 21,0% від загальної

кількості підприємств. Зменшилася й рівень рентабельності операційної діяльності – до 14,1% у 2022 р. [2].

Спроможність аграрного сектору протистояти кризовим умовам попри військовий конфлікт привертає увагу інвесторів.

Дослідження, проведені Європейською Бізнес Асоціацією свідчать, що попри те, що інтегральний показник Індексу інвестиційної привабливості України знизився у 2023 р. у порівнянні із показником другої половини 2022 р. на 0,04 бали - до 2,44 балів, інвестиційний клімат в Україні залишається сприятливим, про що свідчить зростання вдвічі (з 2022р.) кількості топ-менеджерів провідних компаній, які вважають, що нові інвестиції в Україну будуть вигідними [3]

Прямі іноземні інвестиції в Україну в 2023 р. склали 4,25 млрд дол США, що на 36,5% менше ніж у довоєнному 2021 р., але в 3,7 рази більше, ніж у 2022 р. [4]. Цьому збільшенню сприяли заходи, прийняті Міністерством економіки України, а саме - механізми підтримки та державного стимулювання інвестицій, страхування воєнно – політичних ризиків та доступ до фінансування інвестиційних проєктів.

Визначаючи стратегію повоєнного відновлення та розвитку України і формуючи адекватну сучасному економічному стану державну політику, у тому числі й інвестиційну, треба враховувати, що важливим є не тільки нарощування інвестиційних ресурсів, а й напрями їх використання. Тобто, пріоритетного значення набуває проблема орієнтації інвестиційного процесу на реалізацію домінуючих факторів економічного зростання, одним з яких є саме агробізнес України, успішний розвиток якого дозволить забезпечувати продовольчу безпеку країни, збільшувати експортні надходження та сприяти підвищенню конкурентоспроможності національної економіки на міжнародних ринках.

Інформаційні джерела

1. Товарна структура зовнішньої торгівлі України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Статистичний збірник «Сільське господарство України». URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Індекс інвестиційної привабливості України 2023. URL: <https://investure.com.ua/uk/analytics/investments/indeks-investicijnoi-privablivosti-ukrayini-2023>

4. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в Україну. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/>